

**Молодітте, Русины,
з Рождеством
Христовым!**

Чом русиньскы віруючі святять дві Рождества Господні

Бо в своїх християнських вірах ся рядять двома календарями - юліаньським і грігоріаньським

А што же значить самотне слово календарь? Походить оно з латиньского языка. Означать супис днів, тыжднів і місяців рока в часовім сліді. І сме при міряню часу, яке є споєне із весміром, соньцом, небом, старыма і новыма божествами, із віров, културов тай свойбытностей народа. Недарьмо проблемом часо-міряня, календарнов проблематіков і з тым споєного установльованя свят ся в першім ряді заоберала церьков, священники і высшый клір. В кінцьовій наслідности віра овпльвила культуру народів. Недавно словенська телевізія высылала репортаж із Войводины (Сербія), де жыє велика комуніта Словаків, яким ся дондєсь дарить утримовати словенський язык і свойбытну культуру. Што їм в тім помыгать? Єдна із опрошенных одповіла: наша римокатолицька віра, церьков, де ся казаня і богослужіня ведуть по словенськы. Видите, Русины? Лемже тепер ся вернеме до Рима, того поганьского. У старім Римі ся коліська календарный рік зачінав 1. марьця, но было щі ту друге, урядне рахованя днів, тыжднів і місяців. Урядный календарь ся зачінав 1. януара (який був єденадцятим місяцьом), зато у так великім імперію доходило много раз ку плутанинам. А причінили ся к тому і святослужытелі култу бога Януса (бог часу і обыстя, дав свое мено місяцьови януаріюви), котры у римскім календарю наробили такый хаос, же наприклад свято дожынків ани не выходило на літо а так само свято зберу садовины ся не одбывало в осени. Зато римскый диктатор Юлій Цезарь ся побрав на то, же з календарьом зробіть реформу, яка принесла на світ новый календарь юліаньскый (названный подля його мена). Календарь юліаньскый увыйшов до ужытку од 1. януара року 45 старого рокохаваня. Новый календарь

быв приспособлений обігу Землі докола Сонця, што за рахунками тогдашніх астрономів выходжало на 365 днів. Но зато, же мімо тых днів зіставало щі пару годин, так по їх зрахованю з той часовости звышовав ся їм єден день, котрый придали ку каждому четвертому року (переступному), який раховав 366 днів. Што ся тыкать множества днів у поєдних місяцьох рока, так до нашых днів ся одтовды властні нич не змінило. Час плынув... Римску многобожску віру вывчерядовало монотеїстичне (єднобожске) християнство а в році 325 нашого рокохаваня на конціліюмі у Нісі (Франція) юліаньскый календарь прияла ай християнська церьков, то значіло, же штаты християнської віры го у себе завели до каждоденного ужытку. Але в наших, славянських, крайох ся так іщі не стало, бо ту товды пановало глибоке поганство. На механічне міряня часу в середньовічній добі служыли сонечны години а по вынайджіню вежовых годин, котры фунговали по церьковных турнях, были тоты наставльованы подля годин сонечных. Так само ай астрономы час од часу контрольовали календарь подля обігу Землі докола Соньця. І в 16. сторочу зарлармовали римского папу, же юліаньскый календарь од часу своего заведжіня перебігнув Сонце приблизні о 10 днів. Днесь знаєме, же рік мать 365 днів, 5 годин, 48 минут і 46 секунд. Є то єден обіг Землі навколо Соньця. І так дрібны часовы одрізкы за много років тырваня зне-творять астрономічны рахункы. Зато римскый папа Грігорій XIII був нучений прияти реформу юліаньского календаря, який був подля нього переименованный на календарь грігоріаньскый, што був до ужытку у християнських штатах уведжыный 4. октября року божого 1582-го. Уведжыный день подля приказу ся

▲ Народжіня нашого Спасителя Ісуса Христа ісповнило ся нам ныні... в подобі професіонального выступу ПУЛЬС-у.

передатовав на 15 октобер. Найвце проти грігоріаньского календаря выступляли протестантськы країны, хоць пізніше го з практичных причін прияли. Но нияко новый календарь не був приятый православныма державами в чєлі із Руськым царством. Пояснят ся то тым, же іщі коліська у єденадцятім сторочу (1054) дійшло ку розбратаню і ку взаємній анафемі (проклятю) меджі выходоримсков (ортодокснор, православнор і западоримсков (католицьков) церьковлями. Росія перевзяла грігоріаньскый календарь аж по Октобровій револуції у 1917 році, но православны церькви на цілім світі дондєсь час своїх свят установлюють позад календаря юліаньского. Єдна вынимка бы ся можно ай ту нашла, міцно неордінарна і выдуманна словенським православным єпіскопом Михаїлвской православной єпархії,

Преосвященным Яном (не Іоаном). Днесь тот чоловік є найвысшый представитель Православной церькви на чеськых і словенських землях а за своего михалівского єпіскопату нарядив земплінським православным віруючім, абы ся рядили календарьом, який ужывають словенськы собратя римокатолицькой і протестантських вір, але тыж ай скоро цілый світ. (Таки „реформаторы“ сидять на стільцях наших двох вір, котры ся якыкв у нас звали вірами руськыма, русиньскыма.) Газдуй з такыма господніма слугами...

Час утікать і го не пожычш, бо ся не дасть вернути. Календарь, як видиме, то інакше діло. А што наділить Русинам, то бы ани звідзы не повіли. Но добрый газда мусить знати гадати ай подля них.

Христос рождает ся!

Штефан Сухый

ФЕДОР ВІЦО – ІЛЬКО СОВА З БАЮСОВА

Владимір ПРОТІВНЯК,
Тайомник Світової ради Русинів,
председа РОС

Дорги брата і сестры Русины, Жычу вам прекрасны і щастливы свята Рождества Христового, много радости до ваших родин, успіхів, здоровья, і вельо добрых людей коло себе.

До нового року собі пожелаіме, жебы сьме были вшыткы як велика і добра русиньска родина, котра меджі собов все найде порозумліня, толеранцію і любов.

Висловлюю велике **ДЯКУЮ** членам Координачного і Виконного вибору РОС, культурным активістам, колективу розгласового і телевізного русиньского высиланя, русиньським професіональным тілесам, освітнім центрам, старостам сел і приматорам міст, учителям русиньского языка, дописователям і колективу редакції Інфо Русин, вшыткым русиньським організаціям а в непосліднім ряді вшыткым вам, котры помагате і підпорусте великого феномена - РУСИНЬСТВО!

Монс. ЯН БАБЯК СІ
пряшівський грекокатолицький
архієпископ і метрополита

Рождество, свято народжіння нашого Спасителя, нам вказує, як далеко знає зайти Господня любов. Най ся проявить ай наша доброта, доброта каждого едного з нас. Наповньме свої сердца ласков і добротов, бы сьме могли із ньой жыти не лем в часі Рождества, але ай у просточасных дньох нашого жывота.

Благословлены рождественны свята наповнены спокійностьов і пожегнанный новый рік 2010 жычу вшыткым Русинам.

Христос рождаєт ся! Славите его!

Пожеланя Русинів і Нерусинів ку найкрасшым святам в році

Проф. ТгДр. Мілан ГЕРКА, ЦСц.
Православна богословецька
факулта ПУ в Пряшові,
Секретарь Метрополитной
рады Православной церкви на
Словеньску

Зьяс суть ту красны і духовны свята Рождества Спасителя Ісуса Христа. Часколи Христос кльопкаты до дверей наших сердець, жебы в них, в наших домах і в цілым обыстю настав покой, змиріння, охота помочи тым, котры суть в біді. Задумайме ся над тым, ці сьме охотны зробити дашто прото, жебы сьме виділи народженого Христа не лем на красных іконах, поштовых картках і обходных рекламах, але ай в наших сердцах, котры Рождество Христово направило ку охоті не брати, але давати. Жычу нам, жебы сьме через Рождественны свята пережили істоту, же ся і у ваших сердцах зродив Ісус Христос. А тоту істоту здобиме лем тогды, кідь пережыєме правду, о котрій подля слов апостола Павла, Христос говорить: „Благословеніше е давати, як брати“. (Ск 20,35).

Milka ZIMKOVÁ,
spisovateľka, herečka, režisérka
a autorka monodram, rodáčka
z obce Okružná, okr. Prešov

Želám všetkým vzdialeným Rusinom, aby sa do svojho krásneho rodného kraja nevracali len počas Vianočných sviatkov, ale vždy, keď pocítia vnútorný nepokoj, pretože tento nepokoj je hlas neopísateľne krásneho východu Slovenska, ktorý ich volá a potrebuje. Sú to myšlienky môjho srdca, ktoré som už niekoľkokrát pocítila. Pochádzam z východu, ktorý je pre mňa ako celok osobnosťou preto viem, o čom hovorím. A pod stromček Vám že-

lám 365 darčkov a v každom z nich aspoň jeden krásny a šťastný deň roku 2010.

MUDr. Peter ČUDÍK,
predseda Prešovského samosprávneho kraja
Milí priatelia!

Nalaďme sa všetci do atmosféry nadchádzajúcich sviatkov a vytvoríme si vo svojom vnútri aj v okolí predvianočnú pohodu. Veď je čas adventu, čas pohody, úcty a lásky. Je tu aj čas na žičlivosť, spolupatričnosť a rozdávanie úsmevov. Chcel by som Vám popriať, aby ste si adventné obdobie a Vianočné sviatky vychutnali spolu s tými, ktorí sú Vám najbližší, s tými, ktorých máte radi. Ďakujem Vám za v priazeň, obdivujem Vaše nasadenie a guráž. Nech Vám vydrží v celom Vašom životnom postojí.

JUDr. Pavel HAGYARI,
primátor mesta Prešov
Všetkým Rusinom želám krásne sviatky. Do nového roku veľa zdravia, šťastia a úspechov nielen v pracovnom prostredí, v blízkosti svojich kolegov, nadriadených i podriadených, ale aj v súkromnom živote, v kruhu svojich najbližších. A nezabúdajte, že napriek tomu, že každý jeden sme iný, všetci sme ľudia. A nad všetkými národmi a národnosťami je ľudstvo, láska a ľudskosť.

ПгДр. Михал КАЛИНЯК,
говорця і порады підпредседы
Влады СР, председа МО РОС
Пряшів

Читателям Інфо Русина, жычу чаровно - прекрасну Рождествен-

ну атмосферу і жебы найкрасшы свята рока были про них досправды найкрасшыма. До нового року жычу, жебы сьте вшыткы в році 2011 мали лем тоты найліпшы споминаня на рік 2010.

Инж. Ян ЛИПІНСЬКИЙ,
підпредседа Здружіння інтелігенції Русинів Словеньска

Стромикы уж в домах світять, принесли радість вшыткым, та найвеце дітьом. Святкы суть прекрасным мигом жывота: родину обяты, камаратів пострічати, без слов радість в сердцю мати... Старый рік най із собов бере слызы, кризу і нещастя, а новый най привітаты нас радістьов, любовивов і надійов.

Най Господь Бог нас обдарить сил на одбиваня напастей жывота. Христос рождаєт ся!

Мгр. Александер ЗОЗУЛЯК,
шефредактор Русина і Народных новинок

Желам выштым Русинам щастливо прожыти Рождественны свята в кругу своей люблячой родины і най не забывають в тоты святочны дні, же суть люди, Русинами, божыма дітми, най одкрыють свое сердце Богу і поможуть терплічям.

Любка ТАРЧОВА,
членка молодых Русинів, студентка
медицины в Братіславі,

Русинам жычу єднозначні вельо здравічка, щасточка і жебы ся каждому в тот рождественный час сповнили тайны желаня. А собі найвеце жычу, жебы Русины, головно молоды люде забывали, хто они суть, одкы переходять і де принадлежать!

Спрацовала С. Лисинова
фото: А. К і архів ІР

Редакція Інфо Русина ся припоє ку пожеланям і вшыткым своїм читателям, передплатителям, дописователям і добродителям желать в Божій благодати, здравю і щастю прожыти найкрасшы святкы рока - Рождества Ісуса Христа.

Най нихто з Вас не є сам!

Приматор міста Кошыць: „Єм наклонений ку сполупраці з Русинами“ XII. Вечур народностных меншын в Кошыцях

Кошыці, „метропола выходу“ друге найбівше місто на Словеньску, домовина про 240 тисяч жытелів з богатым народностным складом (мадярьска 11,0 %, ромска 4,8 %, чеська і моравска 0,7 %, русиньска 0,6%, українська 0,5 % жытельства, і дальшы), были в неділю 6. децембра 2009 центром – **Вечора народностных меншын.**

Акція такого характеру мать в Кошыцях глибоку традицію і т.р. ся одбыла уж по 12-тый раз. Є то досправды сімпатичный почін організаторів – Клубу народностных меншын, Памятной хыжы Шандора Марая в сполупраці з Комісійов народностных меншын при Містьскім заступительстві в Кошыцях і МВ Чемадок в Кошыцях, таким способом інтегровати окремы народности в місті, презентовати їх автентичность і богатство культуры. Акція ся одбыла з нагоды **Меджінародного дня людських прав і слободы**, під покровительством приматора міста Кошыць **Інг. Франтішка Кнапика**. Він у своїм вступі, на Великій сцені Історічної радниці поздравив притомных участников і про Інфо Русин окрем іншого повів:

Днеšný večer hodnotím veľmi pozitivně a myslím si, že oproti minulým ročníkům (aj keď som sa minulého roku nezúčastnil kvôli chorobe), je v mnohom pestrejší. Bolí sme svedkami kvalitného programu a veľkej sily empatie. Ďakujem všetkým zástupcom národnostných menšín za takúto dôstojnú prezentáciu Košíc. My sa stále snažíme hľadať taký model spolunažívania, aby bol inteli-

gentný, korektný a aby sa všetky národnosti v Košiciach cítili spokojne. Dnešný večer je len toho dôkazom, aj keď je samozrejme, že život nie je len o kultúre, pretože je veľa záležitostí, ktoré je potrebné vo vzťahu k národnostiam riešiť.

Mohli by ste to konkretizovať?

- Je toho viacej, no napríklad: Napriek tomu, že je na Slovensku štandardne vypracovaný zákon pre vzdelávanie národnostných menšín, som presvedčený, že chýba k nemu presnejší vykonávací predpis teda mechanizmus, ktorý by určoval do akej miery, do akej hĺbky, do akej šírky... A v tom by som mohol pokračovať ďalej ...

Samotný fenomén народностного жытця в Кошыцях є вельмі розманитый, preto sa chcem spýtať konkrétне на Русинів. Ako hodnotíte rozvoj rusínskej národnosti v Košiciach?

Rusínska národnostná menšina v Košiciach je veľmi dynamická, s Rusinami sa stretávam na rôznych akciách, takže s presvedčením viem, o čom hovorím. Obdivujem, ako nezameni-

teľne prispievajú k vytvoreniu neopakovateľnej a originálnej atmosféry v Košiciach. Aj keď je ich v zrovnaní s Prešovským krajom omnoho menej, tak som rád že je o nich počuť. Som otvorený ku spolupráci s Rusinmi. Mám k tejto národnosti blízko, možno aj preto, lebo pochádzam z obce Ľubotín (okres Stará Ľubovňa), kde som sa narodil a prežil svoje detstvo. A je samozrejme, že každý z nás zachováva sympatie ku kraju, z ktorého pochádza. Aj keď Ľubotín nie je rusínska obec, no je obklopená samotnými rusínskymi obcami ako Vislanka, Šarišské Jastrabie, Čirč, atď, ktoré sa prirodzene ovplyvňujú a vytvárajú kontinuitu kultúr.

Čo by ste zaželel Rusinom ku blížiacim sa Vianočným sviatkom?

Želám veľkej rodine Rusinův a ich priateľov, aby počas nasledujúcich dní zažili, možno ako nikdy doteraz, posolstvo Vianoc, posolstvo lásky a pokoja, ktoré sa stanú pre nich živými a hmatateľnými. Nech ľudia vókol Vás cítia, že ste pre nich nenahraditeľný a jedinečný. Pokojné, radostné a požehnané sviatky.

Ку участникам ся приговорив і председа Комісії народностных меншын при Містьскім заступительстві в Кошыцях **Інг. Йозеф Філічко**. Потім ся уже зачав веце як трийгодиновый маратон презентації того найліпшого, найоригіналнішого, без чого бы было Словеньско овелью худобніше... В програмі выступив Женьський хор Чеського сполку, Дітьський субор Дружба Союзу Русів, Співацький хор Nachtigall і солісты Карпатонімецького сполку. Пасьмо Рождественных ромських колядок передтавили діти з колективу Кесай, мадярьску народностну меншыну презентовав

▲ Др. Штефанія Левканичова, редактока НЕВ Радія Патрія в Кошыцях, акцію обогатила прекрасными русиньськими рождественными колядками і вінчом.

Співацький хор Чермели. Кідь зазвучали русиньскы рождественны колядки в інтерпретації **Др. Штефанії Левканичовой**, редактокы НЕВ Радія Патрія в Кошыцях, довгорічної членкы ФК Камяна, велью притомных (головні тоты котры і познаме) зістало без слов! Бо так прекрасный голос, котрый сама сопроводжала на акордеоні, з великим чутьом ку рідному краю, був досправды великим „бінгом“ вечера. Її успішний выступ був і доказом того, же Русины мають велью якостных талантів, о котрых може ани самы незнають. Ш. Левканичовій як і **М. Біцьковій**, председателкы Містной організації Русиньской оброды в Кошыцях (котра была сполуорганізаторомакції) дякуеме за достойну репрезентацію Русинів. Ексклюзивным гостьом вечера была мадярьска художественна група з Мішколця - Animus Csengettyű Együttes, котра вказала майстровськысть на ручных дзвінках.

Емотівна была і завершална часть XII. Вечора народностных меншын, кідь представителі окремых народностей вышли ведно на подіюм і завінчовали рождественны свята колядов в языці даной народности. Акція ся одбыла за фінанчної підпоры МК СР і Містьского заступительства в Кошыцях.

С. Лисінова, фото авторкы

▲ Публика успішного XII. Вечура народностных меншын в Кошыцях, другый справа Інг. Ф. Кнапик, приматор міста Кошыць.

3 КОРОТКОЙ ІСТОРІЇ РУСИНЬСЬКОГО ВИСИЛАННЯ

1. декабря 1934 р. выникло офіціално при Радіожурналі высыланя про Русинів. Тогды дирекція Чеськословеньского радія в Празі вирішыла зачати высыланя про Підкарпатьску Русь, котра была частьов Чеськословеньской републикы. Першым редактором бѣв - Андрій Рудловчак.

В року 1938 ся редакция з Кошыць пересунула до Праги, потім до Братіславы, де пережила войновы roky. До Пряшова прийшла в августі 1948 р. уж як Україньска студія Чеськособольского, пізніше Словеньского радія. Од зачатку 50. років зачало высыланя по українськы.

27. януара 1995 р. бѣв в Братіславі кодифікованый русиньскый язык, по котрім выникло много ініціатив, жебы было высыланя в русиньскім языкѣ, што ся пробно зачало 1. септембра 1998р. Но окремый колектив редакторів і окреме русиньске высыланя выникло аж 1. апріля 2002. В колективі редакторів были: Феодосія Латтова, Алена Фіцікова, Таня Бегеніова і Петро Кімак-Фейко. Режисерка і редакторка гуморістичных релаций - Яна Труціньска-Сива.

1. септембра 2003 ся ціла пряшівська редакция з фонотеков, архівом, техніков пересунула до Кошыць. Розсяг русиньского высыланя ся не змінив, змінив ся лем колектив редакторів, котры пособлять у редакції до-

▲ Сільвія Зелінкова, редакторка русиньского высыланя при інтересній „сповіді“ підпредседы ЗІРС-у, Інґ. Яна Липіньского.

теперь, в складі: Сільвія Зелінкова, Штефанія Левканичова, музичный редактор Андрій Кандрач, режисерка і редакторка гуморістичных ай літературных релаций Яна Труціньска-Сива.

-3-, фото Я. Л.

РУСИНЬСКИЙ ПРОГРАМ 22. 12. – 30. 12. 2009

22. 12. 2009 – вівторок

18.00 - 18.30 Радіоновины
20.00 - 21.00 Радіомаґазин
21.00 - 21.30 Подобы жывота. В. Ябур, репр.
21.30 - 22.00 Гітпарада русиньских співанок

24. 12. 2009 – четверь

18.00 - 18.30 – Святочный програм. Е. Кубек:
Ісус ся народив

26. 12. 2009 – субота

18.00 - 19.00 – Радіо молодых. Приповідка
Д. Рабовіча: О неслухнячій носі
19.00 - 20.00 Радіомаґазин, репр.
20.00 - 21.00 Літ. релация. Ш. Сухый:
Отець Сергій, репр.

27. 12. 2009 – неділя

7.00 - 7.45 Село грать, співать і думу думать:
Рожество в Якубянах, репр.
7.45 - 9.00 Музичны поздравы

18.00 - 19.00 Бісідя кумів

28. 12. 2009 – понеділок

18.00 - 18.30 Радіоновины

30. 12. 2009 – середа

18.00 - 18.30 Радіоновины

ПЛАН ВЫСТУПЛІНЬ ПУЛЬС-у В МІСЯЦЮ ДЕЦЕМБЕР 2009 І ЯНУАР 2010:

23. 12. 2009 - 17.00 год. - Забавно-обходный центр Макс Пряшів, Пряшів програм: **Кольска і криж**
(Пулс представлять своїм выступом златый клинець передрождественьской акції.)

5. 1. 2010 - 18.00 год. - Мала сцена Театру Й. Заборьского, програм: **Кольска і криж**

27. 1. 2010 - 18.00 год. - Велика сцена Театру Й. Заборьского Пряшів, програм: **Очарованы поглядом.**

При інтересі о пожычія кроїв і костюмів ПУЛЬС-у контакуйте ся:
Мґр. Станіслав Тарча – ведучій технікы
Тел./факт: +421 51 771 40 07
Мобіл: +421 948 021 052;
+421 908 974 150
Е-мейл: technika@puls-slovakia.sk

При інтересі о выступліня ПУЛЬС-у контакуйте ся:
Мґр. Йозеф Міхальчін – менеджер
Тел./факс: +421 51 771 40 07
Мобіл: +421 917 647 667
Е-мейл: manager@puls-slovakia.sk

Дорогы читателі Інфо Русина, слухачі русиньского высыланя і симапатізаны русиньского слова, на основі ваших требовань і допросів, друкуюме подробишны інформації о фреквенціях Радія Регіна, де можете чути русиньске высыланя і свої облюбены програмы. Сучасні друкуюме контакты на редакторів русиньского высыланя як і адресу про посыланя музичных поздравів юбілантім, бо вельо раз ся ставать, же ся у нас, в редакції Інфо Русина, на тоты інформації звідате.

Є потребне іщі увести, же Радіо Регіна высылать каждый день на цілій території Словеньска на выштых фреквенціях, окрем суботы од 19-ой до 21-ой години. В тім часі высылать лем на выходнім Словеньску, значить на фреквенціях Радія Регіна Кошыці.

РУСИНЬСКА РЕДАКЦІЯ:

Редакторкы: Сільвія Зелінкова zelinkova@rozhlas.sk, Штефанія Левканичова, levkanicova@rozhlas.sk, **Режисерка:** Яна Труціньска Сива, truscinska@rozhlas.sk, **Музичный редактор:** Андрій Кандрач, kandrac@rozhlas.sk, **Тел.** 055/6822928, 055/6822943, 055/6822941 **Награватель:** 055/6822959

ПОЗДРАВЫ ЮБІЛАНТАМ У РУСИНЬСКИМ ЯЗЫЦІ

Інформація про слухачів, котры хотять в народностностно-етнічнім высыланю (НЕВ) обіднати музичный поздрав юбілантам: Граєме юбілантам – музичны поздравы высиламе каждую неділю од **8:15 до 9:00**. Ціна за заграта єдного поздравліня є: **9,90 €**

Грошы треба послати на цісло учту: 2624455221/1100

Адреса: Slovenský rozhlas, Mýtna 1, 817 55 Bratislava, **текст поздравліня з одстріжком о заплачінно треба послати на адресу:** Slovenský rozhlas NEV, Moyzešova 7, 040 01 Košice **Інформації о Поздравлінох юбілантам:** Вера Іванова: Тел: 055/6822945, Факс: 055/6822991

AKTUÁLNY ZOZNAM VYSIELAČOV SRÖ, RADIO REGINA, SLOVENSKÝ ROZHLAS 2

LOKALITA	MHz	LOKALITA	MHz
Regina Banská Bystrica		Regina Košice	
Banská Bystrica	101,50	Košice - Dubník	100,30
Lučenec	88,20	Rožňava	88,60
Modrý Kameň	88,50	Stará Ľubovňa	102,30
Námestovo	100,40	Trebišov	89,2
Poprad	96,90		
Rimavská Sobota	95,00		
Ružomberok	100,60		
Žilina	100,10		
Regina Bratislava			
Bratislava-mesto	99,30		
Nitra	102,20		
Nové Mesto nad Váhom	100,70		
Štúrovo	91,70		

ПУЛЬС – феномен русиньської культури

Пульс має за собою далшу успішну прем'єру. Уж другу в тім році! Несла ся під змыселнов назвов **Кольска і криж** з датумом 10. і 12. децембра 2009 на Малій сцені Театру Йонаша Заборьского у Пряшові. Професіональний колектив за послідні роки помолодів і є надійні новим художественним тілесом, котре наприк зміні установователя успішні надвяує на художественні традиції свого 54-річного предшественника. Довго єм роздумовала над тым, як найясніше характерізувати тоту прем'єру... Но скорше, як вас заведу до ходу виступу, треба подяковати протагоністім колективу за сильну мірку професіональності. Так, як можно каждый із позерателів єм на представліню очековала рождественні колядки і вінчованя, спосны і з символіков тых свят. Но так ся не стало! Виступліня было поладжене коморні а удивило притомных тым, же высьше очековану жанровость на сцені не збачіли.

Так што же властні представлять Кольска і криж?

Є то оригінальний музично-драматичний витвор о народжіню Хріста, іншпирований традиціями людовой герной указії із символіков хрістіянської культури. Є то гра о радости, но не предявляной, не хвільковой, але о радости з ласки, жертвы і дару, котры нам Хрістос із собою приніс. Виділи сьме на сцені гру рушанливу, музичну і людову, але ай духовну, споєну з Рождеством. Єдним словом – была то гра о нашій душевности. Через інсценацию собі чоловік усвідомлює паралелу меджі Хрістовым і своїм властным як народжіньом, так ай терпенієм. А кідь хочеме говорити о якій-кольвек радости у споїню із тов темов, так потім лем із покоров і радістьов, котра єсть синонімом безконечного подякованя!

Далшов ідейов музично-драматичной композиції было зображіня Хрістового народжіня на позадю його укрижованя, то єсть гледаня причіны потребности Спасителя, яку виступлюючі зобразили з великов міров емпатії. Як в обсягу, так ай у формі пульсакы жыли снагов находжати змысел темы, очіщений од вшиткых збыточных прикрас. Выходжали із людовой вертепной gry, європейской музичной і таньцової культури, але передовшыткым із символіки хрістіянства, котра ся проявила на сцені в іконографії. На цілковитый художественный прояв є надміру сучасный. Історія Хрістового народжіня є вшиткым знама, но танечники і співакы і доповнили о дакотры елементы із людовых гер. Позерательови были спонукнуты художественны асоціації і інтерпретації, котры нас ведуть ку глубокому задуманю. Єдним словом – ціла композиція є яковська молитвов за нас і о нас. Бо жывотна путь каждого чоловіка зачінає ся народжіньом

і кінчять ся смертьов. Та в Хрістовім положіню то было навспак. Біблія го описує як „баранка на забитя“, котрым уж був призначеный іщі на зачатку світа. Кольска і криж суть споєны, бо при обох пособить „мірро“. У їх середині (кольска і крижа) притомный єсть Хрістос, котрый лежить в подовговистій трунчці у чорній яскыни. Яскыні ту – то темнота, в якій ся топив світ. А Хрістос прийшов до той темноты як Сонце справедливости. Яснов заповідьов той

▲ Завершална сцена успішной прем'єры ПУЛЬС-у, в середині (в калани) Принціпалка Яна Трущінська-Сива.

gry є, же Ісус к нам прийшов, бы ся за нас пожертвовав. Головным предметом gry є ласка к чоловіку – грішникови, но наприк тому створеному на образ господній. Так сьме мы позерателі доведна із ПУЛЬС-ом отворили скриньку познаня, до котрой ся змістило лем тото найголовніше, і найцінніше. Слухали сьме страсти Матери Божой, но і радости о уздравліню тіла і духа дівочки ковальской і її безвірного отця.

„Радуй ся, возлюблений чоловіче, бо приходять ку тобі любові!“

Так ся зачінає ціле виступліня, яке ся складать із шестьох дій: 1. **Сило Божа дивна, гей пречудесна, што єсь учінила**, 2. **Прийде Хрістос Спаситель наш, драгу йому дайме**, 3. **Ходила Марія коло Віфлєєма, од дому ку дому, ночлягу не нашла**, 4. **В Віфлєємі, малім місті, народив ся божій сын**, 5. **Ковальо-**

ва дівка вчасні рано біжала, в машталку зазріла, Сына увидила, 6. Ісусово народжіня доконало ся нам ныні...

Мімо хорового співу і таньців были рождественскы gry доповнены о поетичне хрістіянське слово, котре ся упало пронести через ролу Принціпалкы **Яні Трущінській-Сивій**, інакше режисеркы драматичных програмів русиньского высиланя СРО в Кошыцях. Виступ Принціпалкы іщі веце дотворяє оригінальность

рождественных гер. Її сын **Томаш Сивий** ся по прем'єрі ку виступу своей мамы выловив наслідні: „Аж теперь знам, што єсть то герецтво, бо по першыраз єм свою матірь внимав не як маму, але як геречку, наповно вжыту до своей ролі.“

Мыслью так, же тоты слова молодого тінеджеря выядрюють смысл гледаня художественной подобы жывота і правды на сцені.

Авторський тім прем'єры працював у зложіню: лібрето і музика – **Андрій Калинка**, хореографія і режія – **Владимір Марушин**, переклад – **Я. Трущінська-Сива**.

Сьме причінов Хрістового народжіня так як ай мук. А кідь хочеме говорити о будьякій радости у споїню з товто темов, так єдино з абсолютнов покоров а і таков радістьов, котра є синонімом безконечного подякованя“, – повів по прем'єрі В. Марушин, директор ПУЛЬС-у.

- А як єсть може за такый куртый час, як то учінив праві ПУЛЬС, приготовить другу прем'єру?

В. Марушин: „Тот колектив потребовав вытворити штоська нового. Рокы в ПУЛЬС-і не было нового програму, зато єдиним рішіньом было піти динамічнішов путьов. Думам, же в маю того року ся нам то подарило. Ословили сьме шырокий спектрум посполитости (верейности). Програм Зачарованы поглядом сповнив нашы очекованя а то був наш мотор прогнаня ку далшій прем'єрі. Мали сьме добрый розголос а мімо Пряшова сьме мали виступ у Братіславі, у Польщі, де нам такой передложили понуку на новы проекты.“

- Якы суть планы ПУЛЬС-у до будучности?

В. Марушин: ПУЛЬС вступлять до юбілейного 55. року екзистенції а в такім дусі ся буде одбывати цілый наступный рік. Кінцьом мая або зачатком юна 2010 маєме в плані здійсвітелнити далшу прем'єру великого проекту, котрый на Словенську не буде хыбаль мати пары.

Подля слов манажера ПУЛЬС-у **Йозефа Михальчіна**: „Красным вывершіньом Рождества про наших поклонників буде день перед православным Святым вечаром (5. 1. 2010), кідь о 18.00 годині выступиме із програмом **Кольска і хрест на МС ТІЗ у Пряшові**.“ Далє додавать, же 27. януара о 18.00 годині ся у МС ТІЗ одбуде виступ із програмом **Очарованы** поглядом.

- Што нам, пане манажере, повісте на марго юбілейного 55. року од заснованя ПУЛЬС-у?

Дость коротко єм у колективі на то, абы єм го міг посудити од коріня, но єм пересвідченый, же під веджіньом пана В. Марушина ПУЛЬС набрав тот наліпшыій тренд. Мімо вшиткого додам, же у році 2010 про бывших пульсаків приправляюеме інтересны акції.

А што додати на конець по так успішній презентації феномена русиньской культури?

...Подьме і мы вшиткы так, як наш ПУЛЬС отворять скриньку познаня, до котрой ся має помістити тото найцінніше, чім чоловік жыє.

Текст і фото: Сілія Лисінова

На актуалну тему Пряшівський парламент і Русины

Мгр. Надежда Сіркова, народила ся 10. децембра 1961, своє дитинство прожыла у селі Убля. Наслідні студовала на Гімназію у Снині і на Середній готеловій школі в Пряшові. Высокошкольске школованя здобыла на Факулті гуманітних і природных наук – манажмент верейной справы і регіону в Пряшові. Довгы рокы робила на Обводнім уряді у Снині - одбор школства, наслідні як главно контролорка на 18 селах Сниньского окресу. Старостков села Убля є другый волебный період і в слідующій вольбах хоче знова кандідовати за старостку.

За посланкыню ПСК съте кандідовали з підпоров Смер, ЛС, ГЗДС, думате, же прави тото політичне зоскупління было успіхом вашого поступу до пряшівского парламенту?

Робота ня интересує і тішить. Є правдов, же до вольбів ня номіновала страна Смер, но і нашы люди ня пересвідчали, абы-м кандідовала за посланкыню. Зато думам, же великым успіхом мого поступу было, же мі люди – Русины вірять, бо видять за мнов роботу. Праві теперь роблю одпочет волебног програму а приходжам на то, же із своїма посланцями съме в Ублі охабили великы ділы роботы. Хвалю собі своїх посланців СУ барз а думам, же і вдяка ним єм днеськай посланкыньов ПСК. За тоты 3 рокы мого старостованя ся нам подарило зробити - 2 етапы водоводу, село мать конечні властный водовод, на котрый єм здобила 12 міл. корун з энвірофонду Міністерства

Перше коло вольбів до самосправных країв Словенской републикы ся одбыло 18. новембра 2009, де были зволены посланці до крайских парламентів. Мы вам будеме поступні представльовати Русинів, котры были зволены за посланців до Пряшівского самосправного краю (ПСК), бо праві в тім краю жыє найвеце Русинів. Про інтерес є потрібне увести, же на вольбах 62 посланців ПСК была 26,13 процента участь волічів. Каждый з нас мать свое право волити, а тым почіном дати свій голос людьом, о котрых собі думать, же будуть достойні репрезентовати даный регіон в котрім жыють. Жытелі сниньского регіону своїма голосами выршыли, же найдостойнішов репрезентантков за їх регіон є Мгр. Надежда Сіркова, старостка села Убля, бо праві она до пряшівского парламенту поступила за обвод Снина на першій місцю. У вольбах кандідовала за СМЕР, Л С і ГЗДС, де здобила – 2297 голосів, з чого виплывать, же 38,26 процент волічів сниньского регіону їй дало голос. В днешнім выданю ІР съме новозволену посланкыню пряшівского парламенту некомпромісні высповідали, но іщі перед тым вам ї в короткости представиме.

животног простредя. Дале ся у Ублі одбыла реконштрукція будовы СУ, зрехонштруовали съме свадьбову, актову, і святочну салу. Скоро 30 років не фунговав дім смутку а теперь конечні го даме до ужываня із абсолютні новым припоїньом воды. Періодічно робиме управы села, маме новы кошы, лавочки, маї, рожественне параджїня, ушпорны світла, з котрыма ся не може лем так дахто похвалити у близкой навколиці. - Моменталні нам праві схвалили 2 новы проєкты а то на: реконштрукцію ОШ і центральну оддыхову зону в селі із парковіщом, лавками, ходником. В Ублі ся того досправды зробило вельо а єм на то горда. За

ся нам на фотбаловім гріщу выбудовати трибуну, спырхы, соціалны заряджїня, оплочїня ітд. Зато думам, же голоса єм дістала як одплату за плодну роботу, котру є видно. Староста мусить мати добри контакты а мусить ся знати обертати, бо інакше буде лем староста на паперю...

Є фактом, же съте вельо зробили про село, но пряшівський парламент не є лем о селі Убля а буде треба штось зробити і про сниньський регіон, котрый репрезентуєте...

Барз добрі собі то усвідомлюю, вельо є ясно, же за послакыню ня не волили лем Убляньці. Доба

▲ Село Убля не так давно нащїєв і премьер Словенской републикы Р. Фіцо. На фото з посланцями СУ із старостков села Н. Сірковов (всередині).

підпору Уряду влады і надації Словенского плінареньского промыслу съме за так короткый час встигли выбудовати мултіфункціоналне гріще. - Удадо

є днесь тяжка а каждый лобує за проєкты лем про себе, но я в такім дусі не роблю. Кідь єм дашто просяджовала про Убля, так єм сучасні думала і на доволиты

села, бо знам як ся ту тяжко жыє. Чоловік може мати лем тогды радость, кідь є видно роботу а не же славу, но головно матеріалны і руколапны річі, які съте про людей выконали і вхабили.

У чім конкретно съте помогла і навколитым селам?

Меджі выразны успіхы у нашім селі належыть - реконштрукція здравотног центруму, де ся подають здравотны службы не лем Убляньцїм, але ай навколишнім 9 валалім (дїтська докторка, гінеколоґ, общій доктор, зубарь, апатыка, регабілітаційова амбуланція, пошта). Рїк єм ходила за апатыкарьом і за регабілітачнов працюничков, абы проявили охоту ходити із Собранців ку нам, до Ублі. Єм барз рада, же люде теперь уж не мусять ходити за здравотныма службами до Снины.

Што з позиції посланкыні ПСК будете просяджовати найвеце про сниньський регіон?

Тяжко є людьом обіцяти. Не люблю гварити штось допереду. Но головнов прїорїтов сьуть драгы 2. і 3. класы по наших селах. Русиньску культуру треба буде утримати, притягнуты веце туристів а тым забранити асімілації молодых Русинів. Як дальшу потрібность виджу по перестарїтых селах выбудовати – домовы соціалных служб. Тыж не буду забывати на школы, учїліща, їх матеріалне выліпшїня, выліпшїня условій школованя ітд. Допереду гварти тяжко. Єден посланець не зможе много, але штаб посланців докаже звидительнїти свою роботу. Допереду ся не хочу хвалити, но свойому регіонові ся рїхтую помочи а то тым веце, же лежиме на кінцю републикы. **Тот край маю в середині сердця, а бити ся о щастя тых людей є про мене войнов в мїрній добі...**

Якый є ваш одказ про читателів Інфо Русина?

Руснацьку реч свою збожнюю, не годна-м бісїдовати з нашыма людми по словенскы, не доволять мі то хыбаль душа, сердце... А тото бы-м хотила одказаты і вашым читателям, жебы фурт слухали то, што їм гварить їх „Я“.

С. Лисїнова,
фото Ш.С і архів ОУ Убля

Павловічів день у Свиднику

Дві стороча час одніс до моря історії, но вдячний русинський народ нияк не забывать на тых, котры наших предків учили быти Русинами і культурными людми Європы тай світа. В такім дусі почливости ся дня 13. децембра зыйшли в готелі Дукля у Свиднику членове Выконного wyboru Русинської оброды абы мімо працовных повинностей припоманути собі двойсту рочницю народжіння „маковицького соловя“ і просвітителя Русинів Александра Павловіча (1819 - 1900). Святочный реферат о животній дразі і значіноу писательовой творчости про своїх сучасників і про ныншніх Русинів проніс на акції сучасный русинський писатель **Штефан Сухий**, котрый окрім іншого повів:

„Іщі за його живота го звыкли означовати за маковицького соловя, бо ту, у Свиднику, прожыв як настоятель греко-католицькой фарности у Вышнім Свиднику скоро штирі десятироча (1864 - 1900). Свидник нашому будительови пріріс ку сердцю, любив його обывателів, співав о них у своїх стихах, але не обходив їх ани критичным словом:

Старый бача смутно сидить при кошарі,
Смотрит по овечках, пискать на фуярі,
А як перестане, та утерать очі,
Вздыхать: „Боже, боже, будь мі на помо-
чі!...“

„На свидницькім полю трудно бачовати,
Тым старым баранам не мож рады дати...,
Бо стары бараны барз непослухняны,

Лем там утікають до млачістой страны...
Ей маю причіну на них ся гнівати,
Уж я не буду їх базічками звати...
Бачова повинность вівці ратовати
а кідь потратять ся, мусить їх гледати...“

Бодай бы сьме ай днесь мали чім веце таких пастырів по грекокатолицьких наших фарностях і культурных установах, лемже ласкы, доброты, мудрости і братолюбства не буде на нашій землі хыбаль нігда дость. Мы мусиме але гледати тоты поклады людьской екзистенції а прикладом про тото гледаня най нам буде ай Александер Павловіч, який ся народив перед двасто роками у селі Чорне коло Бардйова у священницькій родині. Як видиме, вознесенны ідеалы людства нияк не

▲ При памятнику А. Павловіча у Свиднику: справа до ліва: Інґ. М. Крайкович, В. Противняк, Інґ. А. Павлічко, В. Оцетникова і Ш. Сухий.

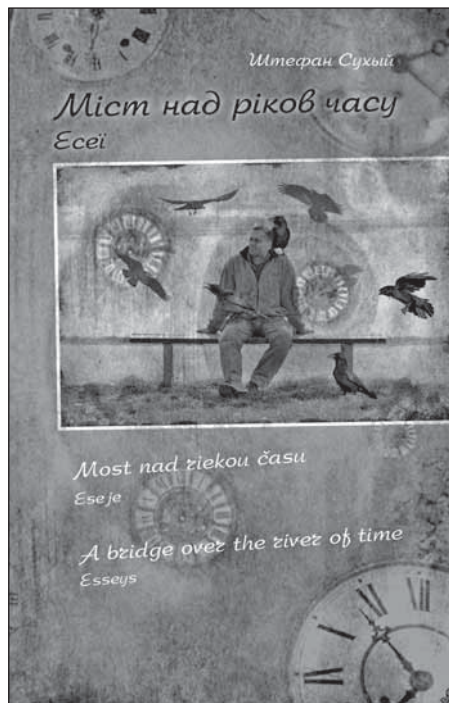
старіють і суть актуалны вічні. Мінять ся лем економічна і політична сфера. Хто так коли любив Свидник, людей з околиці Бардйова, хто умлівав веце за нашим щастьом, як отець Павловіч і йому подобны людолюбці? Поста-вили сьте му, Свидничане, памятник, є то од вас культурне і міле, але душа отця Павловіча чекать іщі на памятник інакшый, котрый мусиме поставити у своїх мыслях, памяти, словом у властній душі. О тім памятнику ся гварить ай у десятиох божых заповідях: цти отця і матір... та ті буде благо на землі жыти. Притомны членове ВВ РОС і призваны Свидничане позад офіціалных дійств нащівили памятник Павловіча, котрый стоїть в середині міста, де з короткыма речами выступили Ш. Сухий і председа РОС В. Противняк, котрый ку памятнику положыв букету квіток. В рамках Павловічового дня ся одбыли і дальшы провонды акції в Меджілабьрцях. Там, в Основній художественній (умельцькій) школі міста ся одбыла (день перед научнов акційов у Свиднику) выставка малярських работ на тему: А. Павловіч очами дітей. Фантазія дітей была так велика, як сам півець Маковиці. Мімо того там была презентація книжок і різних публікацій о тім великанови. Дальшов провоннов акційов, де ся говорило о А. Павловічови був і семінар присвяченый народностным меншынам Пряшівского самосправного краю, де о творчости і о жывоті писателя мімо іншого інформовав В. Противняк, председа РОС. Но тепер ся зясь з Пряшова вертаме на Маковицю, через *Стародавнюю піснь Маковиці* бо як сам А. Павловіч говорив: „*Од Маковиці не познать красшу землю*“.

Уж ем скушал много країв,
Всі стороны при Дунаю,
Всім превозношу столицю,
Ту веселу Маковицю.

Техт і фото С. Л.

Нове книжне виданя Сполку русиньских писателів Словеньска

Тыма днями Сполук русиньских писателів Словеньска зреалізовав виданя того року уже третью книжку белетрії. Найновше є то зборник есеїв **Штефана Сухого**

го Міст над ріков часу. Необычайность того виданя є його поліязыковость, бо помімо русиньского языка часть есеїв є переложена до словеньской ай анґлицькой языковой верзіі. Тематичный розсяг книжки є значні шырокий, але в основнім заміряню

есеї Штефана Сухого представляють роздумованя над каждоденными животными фактами, значіна котрых автор на основі філософічного заокругліня посувать до рівнины животной мудрости.

У другій части зборника суть надрукованы три літературны есеї.

У літературній есеї Паперь вшытко знесе а душа щі веце пробує автор обяснити необычайный почін сімдесятичного людского поета (і товды уж вдовця) Юрка Колинчака із Старины при Снині, який написав залюбленецьке письмо формов стишка приятельці. Стих у формі письма був довго уважаний за страчений, але Сухому ся го удало найти і залюбленость доживаючого поета го іншпировала до той міры, же і установив за тему одной із своїх есеїв. Друга під назвов А з в великов буквов хыбаль слово Бог є роздумом над пригорщов лірікы зачінаючой поетки і знамой фотографкы Данієлы Капральной. О байці класіка русиньской літературы Александра Духновича Муха роздумує автор зборника в есеї Порівновательна класіфікація двох літературных мух розділных епох і порівнює Духновичів текст із модерными поетичными рядками ціклу Муха в усі сучасного русиньского поета Валерія Купкы.

Книжка нового жанру у сучасній літературі Русинів є обогачіньом так жанровым як ай міров художественной выбераности.

С. Л.

„Русинська репрезентація была на єдинку“

То суть завершалны слова **Інг. Светлани Павловичовой**, крайской координаторки Молодых соціалных демократів і головної організаторки **інформативного семінара, присвяченого народностным меншынам Пряшівского самосправного краю (ПСК)**. Мінориты чім далє, тым веце овпливнюють вывой і напрямліня в сполочности і суть неодільнов сучастьов каждоденного жывота. Такой характер мала і акція, котра ся одбыла **11. децембра 2009 в засідачій салі Обводного уряду в Пряшові**. Там ся зышли заступці ромської, української, карпатонімецької, жидівської і русинської народности, жебы одпрезентovali і поінформовали о діяльності, кількості і културнім розвою їх народности в контексті з ПСК. Участники ся мімо интересных рефератів дізнали і о можливостях подаваня жадости на підпору локальных стратегій комплексного приступу, котрый передніс **Інг. Ладіслав Шкивра**. Локальны стратегії заміряны на зневыгоднены регіоны одпрезентовав **Мгр. Михал Філічко**. На акції были обговорены і можливости фінанцованя активіт про розвой меншын – конкретно про активіту - Регенерація розвой народностных сел. Переднесены рефераты были досправды барз шпеціфічны і научны, зато же много організацій, котрых головным цільом є розвой народностного руху суть мало інформованы о можливостях хоснованя ґрантів Європской унії.

Русины на акції здобыли (в порівнаню з іншыма народностями по завершалнім выгодночіню) **тітул трьох НАЙ!** По перше мали **найвеце заступців**, котры переднесли рефераты о русинської народности в одношыню ку културі, пресі, політіці ітд. Як першый выступів **ПгДр. Михал Калиняк**, говорця і порадця підпредседы Влады СР і председа МО РОС Пряшів, говорив на тему – Меншыны в політіці і в сполочности. Він з політологічного боку аналізував народностны меншыны в контексті політіки. З його реферату, (про інформованость вшытых) выберам у словенським языку:

„Výsledky sčítania obyvateľstva sú dôležité pri verejnej politike vo vzťahu ku konkrétnej menšine, ktorá sa podľa počtu členov stáva viac či menej relevantná napríklad pri presadzovaní potrieb v oblasti školstva, vzdelávania alebo kultúry. Politické strany aj mimovládne organizácie založené na báze etnickej či národnostnej minority so sebou prinášajú aj viaceré hrozby o ktorých je potrebné otvorene diskutovať. Iba tak môžeme predísť budúcim problémom, ktoré sa môžu podpísať pod ďalší vývoj v oblasti menšinovej politiky. Politické strany založené na etnickom princípe a to bez ohľadu na to, či majú národnú, alebo iba regionálnu pôsobnosť sú nositeľom špecifického neúspechu. Takáto strana je stranou permanentnej menšiny. Nikdy nebude stranou väčšiny, nikdy nebude stranou pre

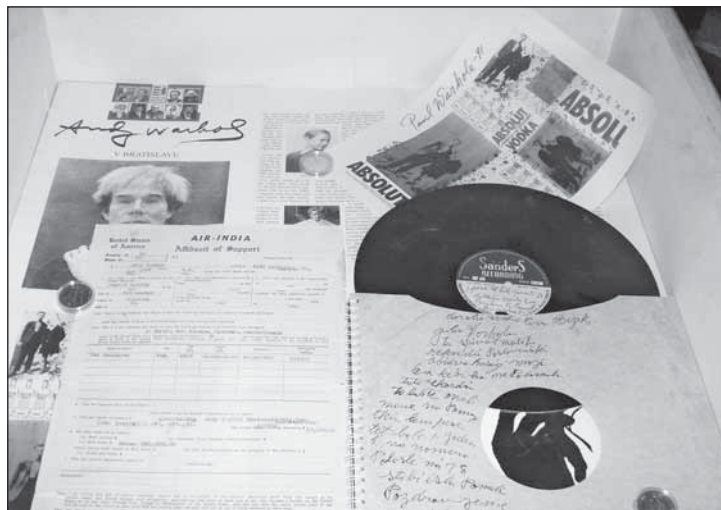

▲ Мгр. Е. Арвайова, ведуча одбору културы ПСК і Мгр. М. Кобеляк, (наліво) працює одбору културы ПСК, при одборнім выкладі о артефактах з русинської културы, інформації подаватє В. Противняк.

všetkých. Stále bude len pre niektorých pričom aj tí ju nemusia prijať. Čo sa stane predpokladu, ak sa polovica voličov maďarskej národnosti rozhodne voliť Stranu maďarskej koalície a druhá polovica stranu Most? Odhliadnuc od toho, že sa žiadna z nich nemusí dostať do slovenského parlamentu, strany sa môžu predbiehať v tom, ktorá je viac maďarská (pretože o týchto voličov im predovšetkým ide) а po ďalšie neexistuje členenie na lepších а horších Maďarov. Ak to rozmením na drobné а pôjdem do prostredia samospráv, pri nedávných voľbách do vyšších územných celkov kandidovali Rusíni vo viacerých obvodoch, pod hlavičkami strán, koalícií alebo ako nezávislí. Žiaden z nich sa určite neprezentoval ako

lepší či správny Rusín v porovnaní s ostatnými súpermi. Čo за predpokladu, ak by на východe Slovenska

vznikla regionálna politická strana, ktorá bude prezentovať záujmy tejto menšiny? Teoreticky je to možné, no v praxi reálne hrozí, že ľudia si vo voľbách vyberú síce Rusínov, ved' v mnoho obciach ide о väčšinové obyvateľstvo, ale nedajú svoju dôveru tejto strane. Takáto strana môže získať menej hlasov ako sa reálne pri sčítaní obyvateľstva hlási ľudі k menšine. Takejto strane, bez ohľadu на to, ktorú menšinu chce в політіке presadzovať nie je з dlhodobého hľadiska súdené byť úspešnou“. Русинську оброду на Словенську (РОС) презентовав її председа **Владимір Противняк**, выступив з рефератом: Оброджіня русинської народностной меншыны, розвой, култура і діятельство Русинів на Словенську. Він участників, меджі котрыма были переважно молоды люде, поінформовав о діяльстві РОС, о сферах културного, освітнього і сполоченського жывота Русинів, як і о сполупраці з іншыма русинськыма організаціями. Увів і конкретны факты о Русинах, з його реферату выберам: „Народне оброджіня є почливость о жывот русинського народа. З той причіны была в році 1990 заложена Русинська оброда. Меджі роками 1991-2001, коли ся одбыли послідні списованя людеі, ся кількость Русинів на Словенську збівшыла із 17 197 на 24 201 жытелів. Лем на выходнім Словенську є веце як 250 сел, в котрых жыє русинське жытельство а їх материнський язык є русинський, котрый собі в 2001 році записало 54 907 жытелів. Ку русинському языку ся приголосили і тоты, котры собі написали іншу народность, но їх походжіня є русинське.

▲ Погляд на ориґіналы документів од Е. Варгола.

Штатистіки угаджають, же в Пряшівскім краю русиньска меншына творить 21 150 людей, але Русинів на Словеньску є омного веце. Неофіціалны жрідла культурного богатства їх русиньських предків". З рефератом – Медіална і видавательська сфера РОС і о.з. молоды Русины в контексті словеньских медій

▲ В. Противняк при бісіді з організаторков акції Інґ. С. Павловічовою. Взаді мож видіти народный крой з Габуры (вліво) і хлопченьскый крой з Малеого Липника, який ся утримав у селі як єдиный. Ориґінальність кроїв дотваряють і ручні ткане полотно із села Тихый Поток, як і ручні гачкований Віфлеєм з Меджілаборець.

уваджають, же Русинів на Словеньску є коло 120 000. Главным цілком РОС є возроджованя народностного усвідомління Русинів на Словеньску. Розмаїтима формами роботи хочеме ослвити вшиткых Русинів Словеньска перед зрахованьом жытельства в 2011 році, жебы не забывали на свій род, своє коріня і силу

і перекладово мутаційов до анаґлицького языка выступила: **Бц. Сільвія Лисінова**. По лекторській часті ся одбыла презентація в подобі выставок, де каждая народностность могла превкзати свою роботу, представити ориґінальність своей культуры, раріти і окремоти, які і найвеще шпеціфікують. Выставка были

і добрым задуманьом в змыслі о што бы была майоріта худобніша, кідь бы не было міноріты. Нагоду презентувати велике богатство Русинів, добрі схосновала РОС а досправды представила тото найліпше з найліпшого. Вець ненадарьом здобыла і титул дальшого НАЙ, бо **найбогатшый культурный станок на акції мали Русины**. Окрем новинок, літературы, ЦД награвок, заставы, ербу, народных артефактів, історичных фактів, образів славных Русинів ітд. РОС представила прекрасны крої з русиньских сел Тихый Потік (окрес Сабінів) Габура (окрес Меджілаборьці) і Малеый Липник (окрес Ст. Любовня) котры были аранжованы на ручні тканім полотні. Унікатом про многих бы і гачкований Віфлеєм, котрый ручні виробила **Надежда Жупова з Меджілаборець**. Но найбівшым „бінґом“ были **оригіналы документів краля поп-арту Е. Варгола**, о котры ся з участниками акції поділів председа РОС В. Противняк. Про інтерес, його жена - Любка Противнякова є близков родинов з фамилійов Е. Варгола, зато ся у них утримала часть таких цінностей, з котрых шщасть была представлена по першыйраз. Автентічний документ, з підпісом Е. Варгола,

(його копия ся находить в ММУ-ЕВ у Меджілаборьцях), легендарна платня мамы Е. Варголы, ці кошулька, в котрій був похрещеный великан, притягли на акцію вельо новинарів, культурных діятелів, як і визначных представителів ПСК. Сучасні тоты артефакты лем потвердили многы полемікы о корінях Е. Варголы. Богатов презентацийов собі Русины здобыли далше НАЙОРИґІНАЛНІША. А што было властні головным цілком зорганізувати таку акцію? „Cieľom seminára bolo predstaviť menšiny, ich pôsobenia a aktivity v prostredí PSK. Okrem toho sa účastníci dozvedeli aj aktuálne informácie z prostredia pilotných výziev podporujúcich rozvoj menšinovej kultúry. Veľakrát sa stáva, že žiadajú o finančnú podporu a my vlastne ani nevieme načo a komu peniaze prispievame. Preto sme dali príležitosť predstaviť sa všetkým, a potom aj na základe toho budeme postupovať pri ďalšej podpore menšinovej kultúry PSK. No musím konštatovať, že Rusíni sa tu dnes odprezentovali na jednotku.“ – Так повіла С. Павловічова, головна організаторка акції і крайска координаторка Молодых соціальных демократів. Сопроводнов акційов семінара было і дарованя кровя в мобілінім трансфузінім центрі.

Текст і фото С. Лисінова

НЕЗАБЫТНА АТМОСФЕРА ВІФЛЕЄМСКЫХ ВЕЧАРІВ

Цернина (окрес Свидник)

„Христос Раждаєт ся!“ Тым красным рождественным поздравом одкрыв акцію домашній ґазда **Інґ. Мірон Крайковіч**, підпердседа РОС. Він ведно із членами Містной організації РО в Цернині зорганізували 12. децембра 2009 віфлеємскый вечур. У своїм выступі як в уроку спомінань на прекрасны традиції наших

першыраз а подля слов М. Крайковіча і **учасники барз позітивно оцінили**. Вець як бы і нет, кідь ся притомным нукав прекрасный образ традиції найкравшых свят, котры на жаль, в многих русиньских селах вымерають. О духовне обогачіня ся постарав містный грекокатолицькый священник о. Кузмяк. Далє в програмі з колядками выступили внучата М. Край-

постарала СС Калинець. Нехыбыло і смачне погоціня при святчній атмосфері выпарадженьх столів у сельскім КД.

Свидник

Рождественный вечур у Свиднику, котрый зоорганізувала ОО РОС Свидник в челі з **Мґр. Янком Калиняком**, рекордовав участьов. Акція ся одбыла 13. децембра 2009 у КД, де у вецє як двойгодиновім програмі выступило высше сто людей, меджі нима діти з МШ, ОШ, Коморный орхестер при ЗУШ Свидник, СГ Свидничанка, СГ Маковиця, СГ Калинець і много інших. Прекрасні выпараджена сцена перфектні дотворяла атмосферу рождественных свят, котра ся істо любила і многым цінным гостьям. Меджі нима были посланці НР, ПСК, приматор міста Свидник, представителі грекокатолицькой і православной церкви у Свиднику і много інших. Акція ся досправды выдарила а є лем

потверджіньом того, же каждый з нас бы мав робити то што го найвеще інтересує і в чім выникать найліпше.

В часі завершованя работы над нашыма новинками ся одбыли Віфлеємскы вечары і в многих інших містах, о котрых будеме інформувати в найблізшых чіслах ІР.

С. Л., фото авторкы

Позываме на Віфлеємскы вечары

До кінця рока ся іщі одбудуть акції рождественного характеру у **Выраві**, окрес Меджілаборьці (25. 12. 2009), **Камюнци**, Стролюбовньского окресу (25. 12. 2009), **Стропкові** (26. 12. 2009) у **Красным Броді Габури**, Меджілаборецького окресу (27. 12. 2009) і в **Іновцю**, окрес Собранці (27. 12. 2009).

Вшиткы сьте сердечно позваны!

▲ Емотівный выступ Коморного орхестра ОУШ у Свиднику, під веджіньом Др. С. Калиняка (стоить впереді і граєт на гусях) барз заінтересоває публіку.

мам розповів о рождественных обычайох у їх селі. Акція такого характеру ся у Цернині одбыла по

ковича, котры ся барз хотіли представити церниньскій публіці. О дефінітівне завершіня програму ся

РУСИНЫ - ПРО ХАРИТУ

По року, повнім повинностей і каждоденных старостей, нам кльопать до дверей рождественный час. Час, в яким ся люди снажать к собі быти мілішыма, складчівышыма і щедрішыма, як другыраз. Тот час приховлять у собі глибоке посланя надії, ласкы, спокойности і чутя взаїмобратства. В такім духу Русины, як третя наймасовіша націонална меншость Словеньска, пририхтовали силу акцій, што будуть обогачіньом не лем духа і мыслі, але будуть ся нести в подаваню харитативной помочи. Суть дні нашого жывота, кідь каждый з нас потребує поміч, коли собі веце усвідомлюєме, яка є про нас прапотребна уважность другого чоловіка. Хоць перевжність у нас тот святочный час переживать в кругу своїх родин і найблизших, суть меджі нами люди, што екзистують на сполоченьскім покраю і суть зневажованы, без достойности, обмежованы нетолеранційов, дискримінаційов, і вшыткым тым, што приношать самотный живот. Теперь перед рождественыма святами многыма харитативныма акціями Русины лем потвердили, же ся ку таким людьом не обертатють хырбетом.

ПОПУЛАРНА РУТЕНИКА В ГУМЕННІМ

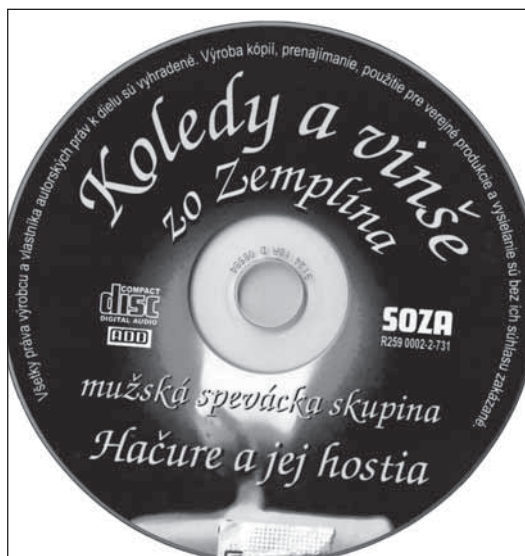
Русиньска оброда на Словеньску у сполупраці із Вігорлатьскым освітнім центром у Гуменнім, Фолклорным колективом Хемлон Гуменне і Приватным центром вольного часу Птіче зорганізовала 20. декабря 2009 о 16,00 год. в просторах Вігорлатьского освітнього центра в Гуменнім рождественський концерт лауреатів фестивалу Співы мойого роду і Дітьского фолклорного колективу Хемлонячок – РУТЕНИКА.

Акція была зреалізована під покровительством посланкыні **НР СР Мґр. Яны Вальовой** за підпоры грантового програму МК СР – культура народностных меншын і міста Гуменне. **Знадобок із вступного був подарований родині усопшого співака співацького колективу Гачуры Мірослава Мацка.** У програмі ся представили: Тріо Маґуровых, Мірко Чабак, Миколай Петрашовский, Наталка Павова і Вероніка Андільова, вшыткы з Гуменного, дале Людо Джубак і Лівія Густякова з Птіча, співацькый колектив Гачуры і танцьошкы зєдночіня колективу Хемлончіка. Славність была присвящена не лем Русинам Гуменного, але ай вшыткым людьом доброй волі, якы мали можность одпочінути од транзу предрождественской розбіганости.

ПО КОЛЯДІ З ГАЧУРАМИ

Фолклорный колектив Хемлон Гуменне зорганізовав дня 19. декабря 2009 о 17.00 год. у просторах Вігорлатьского освітнього центруму в Гуменнім святочный концерт з нагоды 10. річника выникнута співацькой капелы Гачуры. Десять плодных років принесло менованому колективови немало творивых успіхів як дома, так і в заграничю. Співакы ся стали лауреатами цілословеньского сутяжіня музичного фолклору у Б. Бістріці, із танцьорістами ФК Хемлон выступляли на меджінародных фестивалох у Турції, Еґіпті, Сербії, Хорватії, Франції, Таліянську, у Словенії, Португалії, Белґії, Німечіні, Польщі, на Україні, у Мадярщіні

і в Чехах. Співацька група ся складать із талантованых співаків, з котрых подаедны творять у фолклорі співацьку верхутку. Наприклад Матвій Павелчак ся став співаком пряшівского ПУЛЬС-у, Мірослав Чабак є лауреатом фестивалу русиньской

співанкы Співы мого роду а Людовіт Джубак зьяь лауреатом фестивалу Земплін співать і далшых меджінародных музичных фестивалів.

Співацька група Гачуре з нагоды 10-рочя їх выникнута выдала три властны ЦД а то: Ей, крашне, прекрашне (выходословеньскы пісні), Русиньскы народны співанкы і Коляды ай вінчованкы із Земпліна (на фото), котры на споминаній акції были одпрезентованы. Святочного концерту ся участнили многы цінны гості і приятелі фолклору. Председа РОС В. Противняк оддав юбілующій групі Плакету, котра є чесьтов і подякованьом за презентацію русиньской культуры дома і у світі.

Свято фолклору ся одбыло під покровительством посланкыні Народной рады **СР Мґр. Яны Вальовой** і за підпоры грантового програму МК СР – культура народностных меншын, як ай міста Гуменне. **Выбір з концерту був назначений здружіню Спойме сердца про здоровя.**

С. Л.

Русиньскый язык – про учеників і високошколаків

Научаня русиньского языка у основных і середніх школах русиньского регіону на выході Словеньска є необычайні важным вопросом нашего народного жывота. Русиньска бісїда є із свідомости школьської молодежи поступні вытискована языком словеньским. Із нерівности того „двобою“ выплывать нам то, же дотеперішню десятку шкїл із научаньом русиньского языка треба значні розшырити. І є то една з найважнішых задач, котра стоїть перед Русиньсков обродов на Словеньску і цілов русиньсков посполитостьов. Апеловали на то учітелі русиньского языка, котры ся зыйшли 11. декабря у Основній школі у Радвани над Лабірьцьом на методічнім семінарі. Діскутуючі говорили о проблемах, што спроваджають научаня того предмету, але конштатовали ай такой факт, же молоды люди нашли собі велику залюбу в спознаваню языка, фолклору, історії і традицій Русинів. Методік русиньского языка Методічно-педагогічного центра у Пряшові **Мґр. Марко Гай**, котрый русиньскый язык научать (у споминаній Радвани над Лабірьцьом) уже семьй рік, притомным проніс одборный выклад о роботі з інованыма робочіма зошытами русиньского языка про

2. – 5. класу основных школ. Розповів о своїх властных методічных поступах при выкладах поєдиных тем, говорив о тяжкостях переходу учеників зачатковых класів із латиньского писаного слова на азбуковий алфавіт, указав притомным колеґыням учітелькам, як мож притрафившы ся тяжкості переродоліти.

Участь на семінарі взяла ай ведуча Інституту русиньского языка і культуры Пряшівской універзіты **ПґДр. Анна Плішкова, ПґД.**, котра представила притомным структуру штудійного програму русиньского языка на факултах філософічкый, на факулті природных і гуманітних наук, як ай на Факулті тілесной выховы і шпорту Пряшівской універзіты. Ай в тій області были зазначены успіхы як в наростаню интересантів о штудію русиньской філології, так і в розшырьованю можностей штудованя нашего языка у многорякых штудійных комбінаціях.

На вшыткых трьох факултах ПУ русиньскый язык, так у бакаларьскім, як ай в маістерьскім програмі мож одныні штудовати скоро в трідцятьох комбінаціях.

-шс-

Vyjadrenie ROS k III. správe o implementácii Rámcového dohovoru na ochranu národnostných menšín v SR

Slovenská republika je aktívnou zmluvnou stranou Rámcového dohovoru na ochranu národnostných menšín (ďalej len „rámcový dohovor“). Podieľala sa na jeho príprave a ratifikovala ho ako tretia členská krajina Rady Európy 14. septembra 1995. Prístup SR k rámcovému dohovoru dokumentuje jednak to, že Slovensko ako multietnická krajina pripisuje mimoriadny význam harmonickému spoluzitiu národností podľa spravodlivých a demokratických pravidiel, a jednak to, že otázky etnických vzťahov a práv príslušníkov národnostných menšín chce riešiť transparentným spôsobom na základe medzinárodných štandardov zakotvených aj v rámcovom dohovore.

30. 11. 2009 v Košiciach zasadala komisia, ktorá sa zaoberala prerokovaním III. správy o *implementácii Rámcového dohovoru na ochranu národnostných menšín v SR*. Za rusínsku národnostnú menšinu sa rokovania zúčastnili - V. Protivňák, predseda ROS a Dr. I. Bandurič, člen Rady vlády pre Národnostné menšiny, ktorí pripomienkovali túto správu. Následne sa jej obsahom zaoberal 13. 12. 2009 aj Výkonný výbor ROS. Vzhľadom k tomu, že ide o rozsiahly dokument nie je možné všetko publikovať, preto vyberáme len to najdôležitejšie. Pre informáciu je potrebné dodať, že predložená správa je zameraná predovšetkým na prezentáciu vývoja legislatívy a spoločenskej praxe v oblasti ochrany národnostných menšín, t. j. v zachovávaní ich národného povedomia a v podpore ich duchovnej, kultúrnej a jazykovej identity ako aj v prevencii a potlačaní prejavov diskriminácie príslušníkov národnostných menšín na etnickom základe. V súčasnom období zápasí rusínska národnostná menšina na Slovensku, ktorá osídľuje hlavne severovýchodné oblasti Slovenska so zvýšeným stupňom asimilácie, na ktorú negatívne pôsobia hlavné faktory: vysoký stupeň nezamestnanosti, presídľovanie za prácou do iných miest Slovenska a mimo Slovenska z prirodzeného rusínskeho prostredia, vysoký stupeň slovakizácie jazyka i náboženských obradov, nízke presvedčenie mladej generácie a rodičov o potrebe vyučovania materinského jazyka, slabo vytvorené podmienky pre uplatnenie mladých ľudí v odborných i verejných funkciách, dopady z násilnej ukrajinizácie obyvateľstva v rokoch 1952 – 1989, a tzv. pretrvávajúce prekrúcanie historických faktov a v neposlednom rade prisvojovanie si rusínskej kultúry inou národnosťou za vlastnú. Z uvedených dôvodov sú Rusini ohrozenou národnostnou menšinou v SR pod veľkým asimilačným vplyvom a preto vyžadujú zvýšenú starostlivosť.

Podľa slov V. Protivňáka, vyjadrenie ROS, k III. správe nasledovné: Pri hodnotení súčasného stavu pri implementácii rámcového dohovoru z pohľadu ochrany našej národnostnej menšiny v SR, jeho zabezpečovanie vidíme nasledovne:

► V správe z rokovania Slovensko-ukrajinskej komisie, je uvedené že komisia sa nezaoberala problematikou Rusínov. To znamená, že tvrdenia zástupcov organizácie Zväzu Rusínov-Ukrajincov Slovenska sú zavádzajúce, keď pri rokovaniach tvrdia, že zastupujú obidve NM. V skutočnosti Rusínov neuznávajú a verejne to proklamujú, čo je v ďalšom rozpore s názvom tejto organizácie. Je potrebné zvýrazniť, že pri sčítaní obyvateľstva v roku 2001 sa

k takejto NM (Rusín - Ukrajinec) na Slovensku nikto neprihlásil. Požiadali sme príslušné Ministerstvo vnútra o vyzvanie zástupcov ZRUS-u o zmenu názvu a predniesli vyriešenie problematiky na úrovni podpredsedu vlády SR p. Dušana Čaploviča. Doteraz sa táto otázka nevyriešila.

Pre rusínsku národnostnú menšinu, za účelom dosiahnutia stability, rozvíjania a koordinovania kultúrneho života Rusínov na Slovensku a naplňovania záverov Rámcového dohovoru je nutné vytvoriť podmienky na zriadenie Domu Rusínov /rusínskej kultúry/ ako strešnej inštitúcie Rusínov.

► Podpora kultúry rusínskej národnostnej menšiny (RNM) zo strany štátu je do dnešných dní len prostredníctvom MK SR v rámci každoročne vypísaných grantových systémov. Výška pridelovaných finančných prostriedkov pre RNM postačuje na to najpotrebnejšie, udržiavanie kultúrnych aktivít po obciach a mestách s žijúcim rusínskym obyvateľstvom, avšak nepokrýva požiadavky na rozvíjanie národnostnej kultúry Rusínov v celkovom širšom kontexte rozvoja. Ak by sme porovnali posledný rok, tak na jedného občana RNM to činilo 243,38 € a Ukrajinskej NM 371,51 €, rozdiel medzi financovaním týchto dvoch národností je 128,13 €, čo je viac než polovica z obdržanej čiastky RNM. V legislatívnom rámci sa žiadame dopracovať a schváliť vládou SR návrh Zákona o národnostných menšinách a financovaní národnostných menšín a však na vypracovaných nových podmienkach zohľadňujúcich primeranú výšku financovania. Nemožno súhlasiť s tým, aby v zrovnateľných podujatiach čo do veľkosti, počtu i obsahovej štruktúry bol rozdiel vo výške schváleného grantu o 12 – 15 tisíc €. Preto doporučujeme:

► Sledovať vývoj u jednotlivých NM a nastaviť grantový podprogram MK SR na perspektívne projektové koncepčné programy výchovy detských a mládežníckych kolektívov, v rozvoji rusínskej národnostnej kultúry a materiálneho zabezpečenia kolektívov krojmi, hudobnými nástrojmi, a pod.

NÁRODNOSTNÉ VYSIELANIE

Vysielanie pre Rusínov patrí k najstarším vysielaniam na Slovensku. Nie sme spokojní s programovou štruktúrou Sro, s rozdelením vysielacích časov pre občanov rusínskej národnosti aj ich výrazným skrátením. Taktiež žiadame odstrániť zábrany konkrétne v odvysielaní oznamov o pripravovaných podujatiach pre Rusínov v rozhlase. Pretože sú účelom propagácie, a nie reklamy.

VZDELÁVANIE V MENŠINOVÝCH JAZYKOCH

Od kodifikácie rusínskeho jazyka, uplynulo síce vo vývoji jazyka krátkych 15 rokov, no i za tak krátky čas tu boli dosiahnuté pozitívne kroky vďaka pomoci Vlády SR, MŠ SR a PU - Ústavu regionálnych a národnostných štúdií. Tak ako každý jazyk, aj náš rusínsky naberá smer zložitejšej formy prezentovaný časťou jazykovedcov a odborných pracovníkov oproti hovorovo jednoduchšej variante užívanej Rusínmi. Z tohto dôvodu žiadame Rektora PÚ, aby bola obnovená činnosť odbornej jazykovej komisie ako poradného orgánu Ústavu rusínskeho jazyka a kultúry prevážne v jazykových otázkach. So zameraním na zjednotenie jazykovej normy v rusínskom kodifikova-

nom jazyku a pre jeho následné používanie v tlači, literatúre a hlavne v školstve.

Vyučovanie rusínskeho jazyka ma stagnujúci trend, prebieha na 8. ZŠ a jednej strednej škole ako nepovinný predmet. Zmena bývalých škôl s ukrajinským vyučovacím jazykom na školy s vyučovacím slovenským jazykom po roku 1960 sa udiala na základe vôle rodičov, túto zmenu do istej miery rešpektujeme. Na zmiernenie a na zachovanie rusínskej kultúry v súlade s Rámcovým dohovorem Rady Európy na záchranu národnostných menšín ako aj Charty Rady Európy na záchranu regionálnych alebo menšinových jazykov bolo by potrebné zohľadniť špecifiká v novele Školského zákona.

Pre súčasné rusínske školstvo je charakteristická neexistujúca kontinuita vo vyučovaní príslušníkov rusínskej národnostnej menšiny od materských až po vysoké školy. Od tejto skutočnosti sa odvíja rad neriešených problémov, čo len svedčí o komplexnosti problémov pri vzdelávaní príslušníkov RNM, ktoré je potrebné riešiť aspoň s takým záujmom ako v problematike rómskej národnostnej menšiny.

► Ministerstvu školstva SR odporúčame, aby pomery v rozvoji školskej politiky na rusínskych obciach boli nielen zdokumentované, ale aby nový Školský zákon odstránil dôsledky, ktoré spôsobili vysoký stupeň asimilácie rusínskeho obyvateľstva.

► Odporúčame v rámci implementácie jednotlivých operačných programov pristúpiť ku komplexnému postupu riešenia výchovy a vzdelávania občanov rusínskej národnostnej menšiny. Prijat' príslušné opatrenia alebo vytvoriť fond zo strany MŠ SR, z ktorého by sa takýto program financoval. Súčasne žiadame rozpracovať Koncepciu rozvoja národnostného školstva v SR a prijat' systémové riešenia.

CEZHRANIČNÁ SPOLUPRÁCA

V uzatvorených medzivládnych dohodách je uznané, že každá zmluvná strana bude podporovať „príbuzenskú menšinu“ žijúcu na území druhej zmluvnej strany, náležitým spôsobom zohľadňuje princípy dobrého susedstva, priateľstva a spolupráce, ktoré zakotvuje článok 2 a 18 Rámcového dohovoru. To však neznamená, že bude zastupovať iné národnosti, suplovať ich kultúru, pamiatky a históriu prehlasovať za svoju, ako sa to stáva v prípadoch Veľvyslanectva Ukrajiny a organizácie ZRUS zastupujúcu ukrajinskú národnostnú menšinu na Slovensku. Tu by sa práve mali prejavovať nápravné opatrenia Vlády SR, ktoré sme predniesli smerované na podporu národnostných menšín, ktoré nemajú vlastný štát a o túto pomoc je rusínska národnostná menšina ochudobnená.

► Na základe podaného podnetu ROS, požadujeme na MV SR doriešiť správnosť registrácie organizácie Zväzu Rusínov-Ukrajincov v SR.

V závere p. Protivňák dodáva: „Je potrebné ešte povedať, že kroky ktoré urobila Vláda SR pri implementácii Rámcového dohovoru Rady Európy, majú pozitívny trend, za čo ešte raz ďakujeme. No bez ďalšej cieľovej pomoci občanom rusínskej národnosti žijúcim na Slovensku, sa len veľmi ťažko môže zastaviť asimilačný proces a zabezpečiť plnohodnotnú existenciu Rusínov v štandardných európskych podmienkach.

Spracovala S. Lysinová

ZDRUŽENIA INTELIGENCIÍ RUSINIV SLOVENSKA
ZDRUŽENIE INTELIGENCIE RUSINOV SLOVENSKA

Vás srdečne pozýva na

8. NOVOROČNÝ PLES RUSÍNŮV

Sobota 16. 1. 2010, 18.45 hod.

Hotel Holiday Inn, Bajkalská 25/A, Bratislava, Kongresová sála

Bližšie informácie na tel. č. 0905 451 273, 0902 921 166, resp. rusyn@centrum.sk

Здружіння інтелігенції Русинів Словеньска Вас сердечно позывають на

8. Новорічний бал Русинів в Братіслави

Ціна вступного: 55.- €

О добру забаву ся постарають: **Анна Порачова**, Народна музика братів **Коларовців** з Колачкова, Музична група **Юно** з Чірча і танечниця з **Інтерклубу Мадит Братіслава**. Модератором бартіславського балу буде популярний герець ТАР-у в Пряшові - **Владимір Чема**.

СЕРДЕЧНА ПОДЯКА ЗА ДОТЕПЕРІШНІЮ СПОЛУПРАЦУ

I ПАРТНЕРСТВО, ПРИЄМНЕ І НИЧИМ
НЕРУШЕНЕ ПЕРЕЖИТЯ

РОЖДЕСТВЕННЫХ СВЯТ І УСПІШНИЙ
НОВИЙ РІК 2010 ЖЫЧИТЬ

В МЕНІ СВІТОВОГО ФОРА РУСИНЬСКОЙ МОЛОДЕЖІ

Ing. Martin Karaš, predseda SFRM

VRELÁ VĎAKA ZA DOTERAJŠIU SPOLUPRÁCU

A PARTNERSTVO, PRÍJEMNÉ A NIČÍM
NERUŠENÉ PREŽITIE

VIANOČNÝCH SVIATKOV A ÚSPEŠNÝ
NOVÝ ROK 2010 PRAJE

V MENE SVETOVÉHO FÓRA RUSÍNSKEJ MLÁDEŽE

Ing. Martin Karaš, predseda SFRM

OBČIANSKE ZDRUŽENIE FS VIHORLAT SNINA

SZUŠ TALENT - UM MICHÁLOVCE, POBOČKA SNINA
VIHORLATSKE OSVETOVE STREDISKO HUMENNE
SUKROMNE CENTRUM VOĽNEHO ČASU PTIČIE
RUSÍNSKA OBRODA NA SLOVENSKU

Vás pozývajú na

SLÁVNOSTNÝ KONCERT FS VIHORLAT SNINA

PRI PRÍLEŽITOSTI 55. VÝROČIA VZNIKU SÚBORU
pod záštitou poslanca NR SR Mgr. Michala Lukšu

diňa 26. decembra 2009 o 16.00 hod. v kinosále MsKS Snina
Projekt je realizovaný s finančným príspevkom MK SR a mesta Snina

◀ Діточки з народностной МШ на ул. Слаковичова в Пряшові за сопроводу Снігульки собі 18. децембра 2009 припомянули атмосферу рождествених свят. В програмі представили своїм родичам і богатій участі цінних гостей то найліпше, што знать вычаровати дїтський світ. Акції ся участнили і членове МО РОС Пряшів – ПгДр М. Калиняк, председа (котрый на акцію фінанчно приспів) і тайомничка МО РОС Пряшів Бц. С. Лисінова. А зато, же в народностній школьці є 12 дітей русиньской народности, котры суть нашыма потенціалныма наступниками і же ся в школьці рихтує вытворити од нового школьського року русиньска класа, акцію фінанчні підпорили і центральна РОС.

За тото ціло новинок одповідать С. Лисінова. Язькову і штіпілітїчну управу выконав Ш. Сухый

mlody.Rusyny,
ZŠ Malý Bipeňk, ZŠ Salta
a obec Malý Bipeňk

Vás pozývajú
na náučno kultárne rusínske podajatie

V našom kraji dobrí -ej Popradská dolina

27.12.2009 o 15.00 v Kultúrnom dome
v Malom Bipeňku

Program:

- 15.00 - Výstava - Ako žili moji stari rodičia, Rusínska kultúra v regióne vypracovana deťmi zo ZŠ v Malom Lipniku
- Rusínske osobnosti - obrazove prezentácie významných rusínskych buditeľov
- 15.40 - Program detí zo ZŠ v Malom Lipniku - celý v rusínskom jazyku
- 16.20 - Program hosti - z Kamienky, z Litmanovej, zo Šarišského Jastrabia, z Jakubjan
- 16.50 - Koledy na záver

InfoРусин. Vydáva Rusínska obroda na Slovensku. Realizované s finančnou podporou MK SR – program Kultúra národnostných menšín 2008. Poverená funkciou šéfredaktorky: Anna Kuzniaková, redaktorka Silvia Lysinová. Grafická úprava: Róbert Vico. Adresa redakcie: Rusínska obroda, InfoRusín, Levočská 9, 080 01, Prešov. Tel.: 051/772 28 89, 051/748 27 75, 051/748 27 76, e-mail: rusinska.obroda@kryha.sk, toto číslo nájdete i na www.rusyn.sk. Predplatné na rok: 6,64 €, do európskych štátov: 11,66 € do mimoeurópskych štátov 30 \$, číslo účtu: 2660718084/1100. Výroba: ADIN, s. r. o., Prešov. Registračné číslo: MK SR 3158/2004. Neobjednané rukopisy a fotografie nevraciam. Publikujeme i názory, s ktorými nie vždy súhlasíme. Za obsah príspevku zodpovedá autor. Inzeráty, reklamy, sponzoring preberáme v redakcii Info Rusín, Prešov (budova Daňového úradu). Toto číslo vyšlo v náklade 2000 kusov.

Rusínska obroda-Info Rusín
Levočská 9
080 01 Prešov 1
"D+4"
4/2007/RPC PO

Platené v hotovosti
080 10 Prešov 10